

הלכות הדף היומי

מסגרת בכורות

תוכן עניינים

- א. קנסיה רבא לזבונא אפי' אמגוזי ... ובאיסורא דגופיה קנסין ליה
...ומשבש לבני טבחי וגרי להו באמגוזי ... ומזבין ליה במר דכנתא.....2
- ב. החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות החשוד על המעשרות
אינו חשוד על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על המהרות.....3
- ג. ויש שהוא חשוד על המהרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה 4
- ד. זה הכלל החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו.....4
- ה. עם הארץ שקיבל עליו דברי חברות ונחשד לדבר אחד ... אינו נחשד
אלא לאותו דבר בלבד.....6
- ו. הגר שקיבל עליו דברי תורה אפי' נחשד לדבר אחד הוי חשוד לכל
התורה כולה והרי הוא כישראל מומר .. דאי קדיש קידושיו קידושין.....6
- ז. הבא לקבל דברי חברות חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו 6
- ח. עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין
אותו ... אפי' דקדוק אחד מדברי סופרים.....7
- ט. בן לוי שבא לקבל דברי לוייה ... אין מקבלין אותו.....9
- י. כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בבכונה.....10
- יא. הבא לקבל דברי חברות אם ראינוהו שנוהג בצינעה בתוך ביתו
מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין.....10
- יב. מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר אני מקבל אלא
לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל.....11
- יג. למשקין ... לכסות ... אחד זה ואחד זה לשלשים.....11
- יד. הבא לקבל דברי חברות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובני ובני
ביתו אינן צריכין לקבל בפני שלשה חבירים.....11
- טו. זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל
עליו משעה שישב 12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

- טז. אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים ... מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את המהרות לכל אדם 12
- יז. חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו..... 13
- יח. חצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתפסל..... 13
- יט. אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה..... 13

דף ל.

א. קנסיה רבא לזבוני אפי' אמגוזי ... ובאיסורא דגופיה קנסינן ליה ... ומשבש לבני טבחי וגרי להו באמגוזי ... ומזבין ליה במר דכנתא

למרות שהחשוד לדבר¹ אחד אינו חשוד לדברים אחרים, כמו שיתבאר להלן אבל כל מה שהוא צריך לאותו דבר חשוד גם עליו, כלומר שאסור לקנותו ממנו אפילו לבדו ללא חשש איסור, כאילו היה איסור עצמו², ואם קנה אסור באכילה³.

¹ שו"ע ונו"כ קיט ד

² בפר"ח ס"ק ט' שכתב בלשונו שאותו דבר של היתר שע"י הרגיל למכור איסור אוסרים חכמים כאלו הוא האיסור עצמו עיין שם ומשמע ג"כ דאסור אפילו בדיעבד.

³ פרי תואר ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

כגון החשוד למכור חלב⁴ במקום שומן, והיה מרגיל הנערים שיבאו לקנות ממנו שנותן להם אגוזים כשיבואו לקנות, כדי שירגילם אצלו⁵, קונסים אותו שלא למכור אפילו אגוזים, ואם קנה אסורים האגוזים⁶, אבל כל שאר דברים שאינם צריכים כלל לדבר שהוא חשוד עליו מותרים לקנות ממנו.

ב. החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות החשוד על המעשרות אינו חשוד על השביעית החשוד על זה ועל זה חשוד על הטהרות

החשוד על השביעית⁷ אינו חשוד על המעשרות⁸, כגון למכור מעשר שני בתורת חולין⁹, והחשוד על המעשרות או שחשוד למכור טבל¹⁰ אינו חשוד למכור פירות שביעית בחזקת חולין שאע"פ שזה וזה עיקרן מן התורה¹¹, מעשר טעון הבאת מקום לירושלים מה שאין כן בשביעית, ולכך חמור לו

⁴ כתב הב"ח דטבח שהוא חשוד על החלב חשוד על כל האיסורים ור"ל אפילו על דבר החמור מחלב ע"ש דבר שאין הרבים מקילין בו הוא והשיג עליו הש"ך שהוא למד כן מדברי הרשב"א ושם לא משמע אלא מי שהוא חשוד לדבר שאין הרבים מקילים בו שהוא חשוד לאותו דבר להחליף אבל אינו חשוד לדבר אחר.

⁵ כ"כ הטור וש"ע ועיין ט"ז שהקשה שבגמ' שמע שעל ידי האגוזים הרגילים לגנוב חלב מאביהם ולהביאם טלוי והוא היה מוכרם בחזקת שומן ותי' ע"כ נראה לע"ד ליישב הכל דצריכין אנו לב' דברים בזה. האחד שדבר זה הוא היה צורך בו למכירה שנעשית בעבירה ועי"ז נעשית המכירה. השני דאותו קנס שלא למכור את הצריך לו אינו אלא אם יש בו אח"כ חשד איסור בפני עצמו והשתא לק"מ שהטור נקט מה היה צורך באגוזים למכירת האיסור וגם הגמרא ס"ל דבר זה אלא דהגמרא נקט מה שייך אח"כ האיסור בפני עצמו באגוזים בלא מכירה זו ע"כ נקט דיש חשד כיון שהנערים נמשכים אחר האגוזים יש לחוש שע"י זה ילמד אותם לגנוב חלב מאביהם ואנו חושדים אותו שמא כבר עשה כן ע"כ קנסין אותו להבא בזה ובפרישה כתב דאפילו לא ראינו שנעשה איסור ע"י אגוזים אנו חוששין שמא יעשה איסור ע"י זה שירגילם לבוא אצלו ואינו נכון. ועיין פר"ח

⁶ דמכרעא מלתא לומר דאפי' אם קנה אסור כדין השומן דאל"כ פוק חזי טעם הקנסה הוא משום דמחלק אגוזים לתינוקות להרגילם אצלו וכו' ואם לא קנסוה אלא לזבוני לבר הרי העקר חסר דמחלק לתינוקות כמעשהו הראשון בחנם ומה שייכות לגזירה זו אם העקר דעליה גזור איתיה אם לא שנאמר דמה דגזור הוא דליהו אגוזי אסורים כשומן שלו ובזה הגם דהייב אגוזים לתינוקות הנה הם אסורים עליהו וגדולים מוחים בידם לבל יאכלום כי היכי דמוחים בידם על שאר איסורים משא"כ אי הוה אמי' דלא גזור אלא לזבוני לכתחילה כפ"ז מציאות זה דמחלק בתר דמחלק ליהו הרי הם מותרים בידם. פרי תואר שם ד

⁷ רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ח הלכה טו

⁸ וכ"ש סתם ע"ה דלדעת רבנו הוא חשוד אשביעית מ"מ אין חשוד על המעשרות אלא כדמאי

⁹ תוס' כאן וכ"כ רבנו בפיה"מ

¹⁰ דכיון דחשוד על הטבל ממילא חשוד ג"כ על המע"ש שלא הפרישו רש"י ורבנו גרשום

¹¹ שבוה"ז שהן מד"ס מ"מ עיקרן מה"ת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

יותר, ושביעית אין לה פדיון משא"כ במעשר שאפשר לפדותו ולכן חמור לו יותר.

ג. ויש שהוא חשוד על הטהרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה

החשוד על הטהרות¹² למכור פירות טמאים בחזקת טהורים, או שחשוד לאכול חולין בטומאה¹³ לאוסרים לעשות כן, אינו חשוד לא על המעשר ולא על השביעית, שהאוכל הטמא הזה שמכרו בחזקת טהור אינו מטמא אחרים אלא מדברי סופרים¹⁴, והחשוד לדברי סופרים¹⁵ אינו חשוד לדברי תורה.

אבל החשוד על השביעית חשוד על הטהרות בטומאת פירות, שהחשוד על דבר של תורה הרי הוא חשוד על דברי סופרים.

ד. זה הכלל החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו

אפילו מי¹⁶ שהוא מפורסם באחד מן העבירות שבתורה נאמן בשאר איסורין, דמשומד לדבר אחד לא הוי משומד לכל התורה כולה. חוץ

¹² שם הלכה מז

¹³ רש"י שהוא איסור דרבנן ורבנן ל"מ לפרש כן שהרי פסק בסוף מו"א שמותר לאכול חולין בטומאה.

¹⁴ ובמש"כ רבינו הלכות שאר אבות הטומאה פרק ז הלכה א דבר מפורש בתורה שהאוכלין והמשקין מתטמאין שנאמר מכל האוכל אשר יאכל אשר יבא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא, ואין האוכל שנטמא מטמא אוכל אחר מן התורה, ולא המשקין שנטמאו מטמאין דבר אחר מן התורה, אבל מד"ס גזרו על האוכל הטמא שאם נגע באוכל אחר טימאהו, וכן אם נגע אוכל הטמא במשקין טמאין, ואין אוכל מטמא כלי שנגע בו לעולם ואפילו מדבריהם, וכן גזרו על המשקין הטמאים שיטמאו אוכלין או משקין או כלים שנגעו בהן.

¹⁵ ועיין חזו"א שביעית סי' י' סקי"א וכן הרש"ש שהקשו קשה אוכל מטמא משקה מה"ת כמבואר בדברי רבנו בפי"ז מאה"ט ה"א ופי"ד שם ה"ז, וצ"ל שהע"ה אין חושש שהאוכל יטמא משקה דלא שביח ואם הי' חשוד על שניהן וקיבל על שניהן ואח"כ חזר ונחשד אפי' על דרבנן שוב אין נאמן גם על דאורייתא.

¹⁶ שו"ע ונו"כ יו"ד קיט ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

מעבודת כוכבים וחלול שבת בפרהסיא, או שאינו מאמין בדברי רבותינו ז"ל¹⁷, דהוה מומר לכל התורה¹⁸.

אולם באותו הדבר שהשוד עליו אינו נאמן וי"א¹⁹ שכל השוד על דבר השוד הוא אף על של אחרים, לפיכך השוד על הדבר לא דנו ולא מעידו, וי"א²⁰ שכל השוד על דבר בין מדברי תורה בין מדברי סופרים, אף על פי שאינו נאמן על של עצמו נאמן הוא על של אחרים²¹, ואפי' בדבר זה שהוא השוד עליו, חזקה אין אדם חוטא ולא לו, ואפילו מעיד על מי שהוא השוד מפורסם שיודע שפירות אלו שלו מתוקנים, נאמן חזקה אין אדם חוטא לאחרים ובודאי אומר אמת²², לפיכך השוד על הדבר דנו ומעידו. לפיכך אמר אלו פירות מתוקנים בשל אחרים נאמן והוא שלא יראו בעושה קנוניא, כמו שהתבאר במסכת כתובות דף כד. וכך נפסק בשו"ע²³, ויש מחלקים²⁴ בין ע"ה לחשוד דחשוד אין נאמן גם על אחרים אבל סתם ע"ה נאמן על של אחרים.

¹⁷ מכאן ראייה ברורה לכל מאי דהוינא ציוחי על קצת מבני עמנו שבערי אדום שדברתי עמהם כמה פעמים ואמרו בפ"י שאינם מאמינים בדברי רז"ל אלא במלתא דלדידהו מסתבר וגילו לי כי כל בני העיר חושבים כן ואומרים כן בפיהם ומעתה הרי הם כגוים לכל דבריהם ואין להאמינם כלל ואין מצטרפין לעשרה ואין מזמנין עליהם ונראה דנאמנים בשבועה כי לא חשיד למשבע לשקר משום דידעו חומר שבועה ומודהרי בה טפי ככותים במילי דידהו. פרי תואר שם ח

¹⁸ ונראה לי דכל דהוי מומר לעבור על רוב מצות הגם דחזינן ליה דמשמר פרט אחד מהמצות הרי זה בחזקת מומר לכל התורה דלעולם אזלינן בתר רובא. פרי תואר שם ז

¹⁹ ראב"ד הלכות מעשר פרק יב הלכה יז, והלכות שמיטה ויובל פרק ח הלכה יז

²⁰ רמב"ם שם ושם ובראב"ד הקשה עליו אין דבר זה מחזור שהרי הנכנס לעיר ואמר מי כאן מעשר ואמר אחד איש פלוני נאמן הקשו עליה בגמרא ועד אחד נאמן אמר ר' יוחנן קל הוא שהקלו באכסניא מפני חיי נפש ועוד דרבי מאיר סבירא לה השוד בדבר לא דנו ולא מעידו ואם קבעו הלכה כרבן שמעון בן גמליאל לענין מטיל מום בבכור שהוא קנס אבל לשאר איסורין השוד אין מעיד וסתם לן תנא בבכורות כרבי מאיר

²¹ דוקא לענין איסורא אמרינן הכי אבל לענין ממונא מי שהוא חשוד לדבר אחד פסול להעיד לדבר אחר אפילו בשל אחרים וכמו שנתבאר בח"מ סימן ל"ד דלענין ממון כתיב אל תשת רשע עד דכל היכא דנקרא רשע אסור להעיד. ש"ך שם יח

²² מיהו היינו דוקא בדברים הידועים לו אם הוא איסור או היתר ובוה לא חיישי' שישקר בלי הנאה כגון שאומר על פירותיו שהן טבל או תרומה או שאומר פירות מתוקנים על פירות של מי שידוע שהוא חשוד מפורסם אבל במקום שיש לחוש שהמעיד אינו יודע כגון שאומר על פירות של ע"ה שהן מעושרין יש לחוש שסומך על המוכר ואינו חש להעיד. חזו"א דמאי סי' י' סק"ד ה' ו' ז'

²³ שו"ע ונו"כ שם

²⁴ דעת הגר"א יו"ד קיט יח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

י"א²⁵ שהאמינו חשוד על של אחרים רקבמי שחשוד לעצמו ואינו חשוד למכור אבל החשוד למכור כיון שכבר נחשד על לפני עור אין נאמן גם על של אחר.

דף ל:

ה. עם הארץ שקיבל עליו דברי חבירות ונחשד לדבר אחד ... אינו נחשד אלא לאותו דבר בלבד

החשוד לדבר²⁶ אחד אינו חשוד לדברים אחרים, אבל כל מה שהוא צריך לאותו דבר חשוד גם עליו, כאילו היה איסור עצמו²⁷, ואם קנה אסור באכילה²⁸. כמו שהתבאר לעיל.

ו. הגר שקיבל עליו דברי תורה אפי' נחשד לדבר אחד הוי חשוד לכל התורה כולה והרי הוא כישראל מומר .. דאי קדיש קידושי קידושי

גר שהתגייר²⁹ אפילו חזר ועבד עבודה זרה הרי הוא כישראל משומד לכל דבריו שקידושי קידושי, דמאחר שטבל לשם גירות נעשה כישראל.

וישראל משומד שרוצה לחזור בו ועושה תשובה, ודאי מן התורה בחרטה ובתשובה נכונה סגי, אבל רבנן הצריכוהו לטבול כגר ולקבל עליו עול המצות ודברי חבירות בפני שלשה כגר.

ז. הבא לקבל דברי חבירות חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו

²⁵ דעת הריטב"א והכל בחזו"א שם ובדרך אמונה כאן.

²⁶ שו"ע ונו"ב קט"ד

²⁷ בפר"ח ס"ק ט' שכתב בלשונו שאותו דבר של היתר שע"י הרגיל למכור איסור אסורים חכמים כאלו הוא האיסור עצמו עיין שם ומשמע ג"כ דאסור אפילו בדיעבד.

²⁸ פרי תואר ד

²⁹ שו"ע ונו"ב יו"ד רסח יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

עם הארץ³⁰ אף על פי שהוא ישראל וישנו בתורה ובמצות הרי הוא בחזקת טמא ובגדיו מדרס לטהרות, ואם נגעו בגדיו באוכלין ומשקין הרי הן טמאין, ואם נגע בכלי חרס מאוירו טמאהו, ושורפין את התרומה על מגען אף על פי שטומאתן בספק, ואינן נאמנין על הטהרות לפי שאינן בקיין בדקדוקי טהרות וטומאות, ולעולם הוא בחזקה זו ואינו נאמן על הטהרות עד שיקבל עליו דברי חבירות³¹.

ומה הן דברי חבירות שיקבל עליו שיהא נזהר בטומאות שלא יטמא בהן, ובטהרות שלא יטמא אותם, ויזהר בנטילת ידים ובטהרתן שלא יקח מע"ה דבר לה³², ולא יתארח אצלו ולא יארחו אצלו בכסותו.

והבא לקבל דברי חבירות חוץ מדבר אחד מהן אין מקבלין אותו. ולהלן יבואר עוד.

ח. עובד כוכבים שבא לקבל דברי תורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ... אפי' דקדוק אחד מדברי סופרים

כבר התבאר במסכת יבמות דף מז. שגר הבא להתגייר יש להודיעו את כושר עול התורה ואת הטורה המרובה שיש בעשיית מצוותיה לעמי הארצות. ושבתורה יש תרי"ג מצות עשה ולא תעשה³³, ומלבד זאת יש

³⁰ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק י הלכה א ב

³¹ וכן קורין לתלמידי חכמים חברים. וקראום בשם זה מפני שחברותם זה לזה היא החברות האמתית מפני שהיא לשם שמים. תויו"ט דמאי ב מ"ג

³² בפ"ב דמאי ואף על פי ששם שנינו שצריך שיקבל עליו שלא ימכור לע"ה לח ויבש השמיטו רבינו משום דההיא כמ"ד אסור לגרום טומאה לחולין שבא"י ורבינו סובר שאינה הלכה כמו שנתבאר בפ"ח (פ"ז הלכה יב) מהלכות בכורים. כס"מ שם

³³ ועיין בגירות כהלכתה פרק שני הערה ג שכתב ולכאורה נראה דאין מספר תרי"ג מעכב דהעיקר הוא שיקבל על עצמו לעשות את כל מה שצוה ה', ובתשובות והנהגות ח"ב סי' תקט"ו כתב: "וגדר קבלת המצות נראה שמדינא צריך כמו במתן תורה "נעשה ונשמע", והיינו קבלת עול תורה דכל מה שהקב"ה יצוה יעשה, וזהו בעצם מה שצריכים לשאול גר או גיורת אם מוכן לקבל ע"ע עול תורה לקיים מצות אלקינו ית"ש ואף שאינו יודע לפרוט כעת די בכך" ובה"ס יבמות המובא להלן אות י"ג מבואר דגדר הקבלה הוא להיכנס ע"י הטבילה תחת כנפי השכינה. אמנם בחידושי הרי"ם יור"ד סי' רס"ח כתב: "ומ"מ ודאי הקבלה מעכבת שיקבל בכלל כל תרי"ג מצות אף שאין יודע פרטם", ולפי"ז נראה לכאורה דלכתחילה ראוי להחמיר בדבר.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

מצוות וגזירות שאינן מן התורה אלא מדברי חכמים, ועליו לקבל על עצמו את כל המצוות כולן, בלי יוצא מן הכלל.

אם הוא אומר שבאופן עקרוני הוא מוכן לקבל על עצמו עול המצוות, אך בפועל הוא יודע שלא יקיים חלק מהמצוות מאיזו סיבה שהיא, דעת רוב האחרונים היא שאין כאן גירות אפילו בדיעבד, ויש מי שמצדד להקל בדבר³⁴, אמנם יש חולקים על דבריו³⁵. ואם אחר כן ימלך בדעתו ויסכים לשמור תורה ומצוות יצטרך לעבור שוב את תהליך הגיור³⁶.

אם הוא מוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות מלבד מצוה אחת או איסור שאין הוא מוכן לקבלם אף בכך יש חסרון מהותי בקבלתו ואין גירותו גרות³⁷.

אף אם הוא אינו מוכן לקבל על עצמו אחת מן המצוות או האיסורים שתקנו חכמים גם כן נחשב בחסרון בקבלת עול המצוות, ואפשר³⁸ דגם אם אין הוא חפץ לקבל על עצמו אחד ממנהגי ישראל שנתפשט ונתקבל בכל ישראל נמי אין לגיירו.

³⁴ כתב בשו"ת אחיעזר ח"ג סי' כ"ו אות ד' "מה שחשש הרה"ג מהר"י פאזען לגייר לפי שלא ישמור דיני ישראל כהלכה, אפשר לומר דאין לחוש לזה, כיון דמקבל עליו כל המצות, אף שחושב לעבור על איזה מהמצות אח"כ לתיאבון, מ"מ אין זה מניעה לקבלת המצות, ודוקא היכא שמתנה שלא לקבל עליו זהו חסרון בקבלת המצות דמעכב. אולם היכא שברור הדבר שבודאי יעבור אחרי כן על איסורי תורה, חילול שבת ואכילת טריפות ואנו יודעים בבירור כונתו שאינו מתגייס רק לפנינו ולבו בל עמו הרי אומדנא דמוכח דמה שאומר שמקבל עליו המצות לאו כלום הוא א"כ זהו חסרון בקבלת המצות דמעכב". ומבואר דאיהו מחלק בין אם בדעתו לעבור על נופי תורה או על "איזה מהמצות", דדוקא במצות מסוימות הוא דאמרינן דאין מחשבתו לעבור עליהן מהוה סתירה לקבלתו, אבל במצות עיקריות כשבת ומאכלות אסורות הוי כהוכחה ואומדנא דמוכח על החסרון דאיכא בגוף הקבלה, ודבריו המה חידוש גדול בנידון זה.

³⁵ עיין היטב בשו"ת דבר אברהם ח"ג סי' כ"ח מה שכתב לפקפק סובא בדברי האחיעזר הנ"ל, וכן בשו"ת להורות נתן ח"ג סי' פ"ד וח"ה סי' ס"ג, שהרחיב את הדיבור בנידון זה.

³⁶ יעויין בספר תשובות והנהגות ח"ב סי' תקט"ו מה שצייד בנידון זה, דמלשון הרמב"ם בפ"ב אסו"ב וכו' בשו"ע משמע לכאורה דבכה"ג מתלי תלי הגירות עד שתתברר לנו כוונתו. אמנם הדברים תמוהים סובא, דאם אין קבלת מצות מוחלטת בשעת הגירות איכא ריעותא וחסרון בגוף הגירות, עיי"ש בדבריו

³⁷ יעויין היטב בשו"ת בית יצחק יור"ד ח"ב סי' ק' ובשו"ת אחיעזר ח"ג סי' כ"ו אות ה' שנסתפקו אי האי דינא דאיתא בבכורות דף ל: דעכו"ם שבא לקבל עליו דברי תורה חוץ מדבר אחד דאין מקבלין אותו האם הוא דינא דלכתחילה בעלמא, או דבכה"ג אף בדיעבד אינה חלה הגירות. וכבר הוכיחו האחרונים מדברי הרמב"ם בפ"ב הלי"ז מהל' אסו"ב דגר צריך לקבל על עצמו עול כל המצות כולן, וכן פשיטא ליה לבעל המ"ב בסי' ד"ש ס"ג בביאור הלכה, ועיין בשו"ת אנרות משה יור"ד ח"ג סי' ק"ו, ק"ח ובשו"ת להורות נתן ח"ג סי' פ"ג וח"ה סי' ס"ב. וראה מה שכתב בזה בספר מנחת אשר - שבת סי' ל"ד.

³⁸ בשו"ת דבר יהושע ח"ג סי' י"ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בכורות

אם הוא מקבל על עצמו את עול המצוות בלי יוצא מן הכלל אלא שבדעתו להתחיל לקיימם רק לאחר זמן מסויים אף זה נחשב בחסרון בקבלתו³⁹, ועליו לקבל עליו קבלה גמורה על קיום המצוות לאלתר עם הגירות, בלי שום דחיה כלל, ואפילו מצוה אחת או איסור אחד אינו ניתן לדחות לאחר זמן. אף אם הוא מקבל על עצמו את כל המצוות לקיימם לאלתר אין זה נחשב כקבלה כהלכתה אלא אם הקבלה הזאת נובעת כתוצאה מאמונה בדה' אלוקי ישראל שציוה חוקים ומשפטים לעמו ישראל על ידי נביאו נאמן ביתו⁴⁰.

אין הגוי יכול להטיל תנאים בגירותו, כלומר, שהגירות תחול רק בתנאים מסויימים, דענין הגירות הוא דבר מוחלט שחל מיד לצמיתות עולם⁴¹.
בתי הדין המבצעים גיורים לאלו שלא קיבלו על עצמם באמת עול תורה ומצוות הרי הם חוטאים ומכשילים את הרבים⁴².

ט. בן לוי שבא לקבל דברי לוי... אין מקבלין אותו

זרע לוי כולו⁴³ מובדל לעבודת המקדש שנאמר (דברים י פסוק ח) **פַּעַת הַהוּא הַבְּדִיל ה' אֶת שֵׁבֶט הַלְוִי וְגו'**, ומצוות עשה להיות הלויים פנויין ממלחמה ומנחלה⁴⁴ ומוכנין לעבודת המקדש בין רצו בין שלא רצו שנאמר (במדבר יח פסוק כג) **וְעֶבֶד הַלְוִי הוּא אֶת עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְגו'**, ובן לוי שקבל עליו כל מצוות לוי חוץ מדבר אחד מעבודות הלוי לשורר ולשרת ולהיות שוער⁴⁵ שאומר בלבד דברי הבל הוא ולא צוה זה הקדוש ברוך הוא אלא משה בדה מלבו אין מקבלין אותו עד שיקבל את כולו. וי"א⁴⁶ שזה אפיקורס הוא אלא כל שמאמין אלא שהוא אין מקבל עליו להתעסק בזה.

³⁹ בשו"ת אנרות משה יור"ד ח"ג סי' ק"ו, ק"ח ועיין היטב בשו"ת בית אפרים אבהע"ז סי' קכ"ב ובשו"ת בית יצחק יור"ד ח"ב סי' ק'.

⁴⁰ ובדברי החזו"א ביור"ד סי' קי"ט, דענין הגירות אינו אלא למאמין ביסודו שציוה ה' את ישראל חוקים ומשפטים ע"י משה נביאו, אבל אם אינו מאמין בזה אין זה קבלת גרות, עכ"ד.

⁴¹ תשובות והנהגות בח"ג סי' ש"א ועיין גירות כהלכתה פ"ב הע' כט.

⁴² יעויין היטב בגמ' יבמות דף קט: רעה על רעה תבוא על מקבלי גרים ועיין בתוס' הרא"ש שם. ועיין היטב בשו"ת בית יצחק הנ"ל דנהי דלא הוי מכשול לגבי מי שמניירו, מ"מ הרי מכשיל לאחרים שחושבין שהוא ישראל ומשיאין לו בתו והוא באמת אינו גר ודינו כנכרי, עיי"ש.

⁴³ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ג הלכה א.

⁴⁴ רמב"ם שמיטה יג יב.

⁴⁵ כס"מ.

⁴⁶ פי' הח"ח ז"ל לתו"כ צו פט"ז ומצאתי בפי' ר"ח חולין קל"ב ב' שב' פי' מודה משמש כמו שכתוב ונ' כונתו כפי' הח"ח ז"ל. דרך אמונה – ציון ההלכה הלכות ביכורים פרק א ס"ק ה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

י. כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קי: ובמנחות דף יח. וחולין דף קלב: קלג. שעשרים וארבע מתנות⁴⁷ ניתנו לכהנים וכולן מפורשין בתורה, ועל כולן נכרתה ברית לאהרן⁴⁸, וכל כהן שאינו מודה בהן ואפי' באחת מהן⁴⁹ שאומר בלבו דברי הבל הוא ולא צוה זה הקדוש ברוך הוא אלא משה בדה מלבו אין לו חלק בכהנים, ואין נותנין לו לעשות שום עבודה מעבודות הכהנים לא במקדש ולא בגבולין כגון נשיאות כפים ואין עולה לתורה ראשון⁵⁰. ואין נותנין לו מתנה מהן. וי"א⁵¹ שזה אפיקורס הוא אלא כל שמאמין אלא שהוא אין מקבל עליו להתעסק בזה וה"ה אם אין מקבל עליו להתעסק בא' מעבודות של הכהנים אין נותנין לו שום מתנה. ואפי' בדיעבד אם נתנו לו לא קיימו המצוה⁵². ודוקא שאין מודה אבל אם מודה אף שאין בקי בהן ולא בכל הדינין שלהן נותנין לו מתנות כהונה.

יא. הבא לקבל דברי חבירות אם ראינוהו שנוהג בצניעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין

הבא לקבל⁵³ דברי חבירות וראינוהו שנוהג בצניעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואח"כ מלמדין אותו עסקי טומאה וטהרה.

ואם לא ראינוהו שנוהג בצניעה בביתו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו.

⁴⁷ רמב"ם הלכות ביכורים פרק א הלכה א

⁴⁸ אמרו חז"ל בספרי פ' קרח לפי שבא קרח וערער כנגד אהרן על הכהונה בא הכתוב ונתן לו כ"ד מתנות כהונה בברית מלח עולם, וכולם מנויין בפרשת קרח וגם אלו שלא הוזכרו שם מפורש ריבו אותם חז"ל שם מיתור הכתובים

⁴⁹ רש"י חולין קל"ב ב' וב"ב המאירי שם שלבו נוטה למינות

⁵⁰ שו"ע או"ח סי' קכ"ח ס"מ מ"א

⁵¹ פ"י הח"ח ז"ל לתו"כ צו פט"ז ומצאתי בפ"י ר"ח חולין קל"ב ב' שב' פ"י מודה משמש כמו שכתוב ונ' כונתו כפי' הח"ח ז"ל. דרך אמונה – ציון ההלכה הלכות ביכורים פרק א ס"ק ה

⁵² שם ס"ק י

⁵³ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק י הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

יב. מקבלין לכנפים ואח"כ מקבלין לטהרות ואם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו קיבל לטהרות ולא קיבל לכנפים אף לטהרות לא קיבל

ומקבלין⁵⁴ אותו תחילה לטהרת הידים ואח"כ מקבלין אותו לטהרות.

ואם אמר איני מקבל אלא לטהרת הידים מקבלין אותו, מפני שאינו משייר דבר שלם שהרי מקבל עליו נט"י שהוא עיקר אכילת חולין בטהרה אבל אם קיבל לטהרות ולא לידיים הוי כמשייר הכל כי העיקר הוא זה ואין מקבלין אותו אף לטהרות⁵⁵.

יג. למשקין ... לכסות ... אחד זה ואחד זה לשלשים

כשמקבלין⁵⁶ אותו חוששין לו כל שלשים יום עד שילמד ויהיה רגיל בטהרות, ואחר שלשים יום משיקבל דברי חבירות הרי בגדיו טהורין וכל אוכליו ומשקיו טהורין ונאמן על כל הטהרות כשאר כל החברים ואף על פי שאינו ת"ח.

יד. הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני שלשה חבירים ובניו ובני ביתו אינן צריכין לקבל בפני שלשה חבירים

⁵⁴ רמב"ם שם

⁵⁵ כס"מ שם

⁵⁶ רמב"ם שם

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

המקבל דברי⁵⁷ חבירות⁵⁸ צריך לקבל בפני שלשה חברים שקיבלו עליהן⁵⁹, ובניו ובני ביתו היינו כל אלו שנמצאים בביתו בקביעות ומפולים אצלו כגון שמגדל יתום או משרת וכה"ג, אינן צריכין לקבל בפני שלשה מפני שהוא מלמדן ומרגילן בדרך טהרה, וכבר התבאר במסכת ע"ז דף לט. שאשת חבר⁶⁰ ובניו ובני ביתו ועבדיו הרי הן כחבר כשהיו עמו בקבלת חבירות⁶¹. אבל אם לא היו אצלו בשעת קבלתו כגון אשתו שנשאת לו אחר שקיבל ועבדו שנמכר לו אחר שקיבל וכן בן ביתו צריכין לקבל.

טו. זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים שכבר קיבל עליו משעה שישב

זקן ויושב בישיבה⁶² א"צ לקבל שכבר קיבל בשעה שישב.

טז. אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חבירים... מיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים סילסול בעצמן שאין מוסרין את הטהרות לכל אדם

⁵⁷ רמב"ם שם הלכה ה

⁵⁸ אמנם צריך שלא יהא עם הארץ ואיזהו עם הארץ אמרו בגמ' אפי' קרא ושנה ולא שימש ת"ח אף שהוא נשמע לחכמים זהו ע"ה [ובזמנינו אין לנו כזה ואולי הוא בזמנינו ג"כ באלו שמשנתן סדורה להן מקופיא ואינן יודעין לעיין ולהבין ומתנאין נגד רבותינו היודעים התורה באמת ואינם שומעים להם ואינם נכנעים להם] וכ"ש מי שאין קורא ק"ש או שאין מניח תפילין או שאין לו ציצית בבגדו [של ד' כנפות וצ"ע] או שיש לו בנים ואין מגדלן לת"ת וכן אם מתמיד לעבור על לאו מהלאוין שרוב ישראל משמרין וכן החשוד על השביעית כל אלו הן ע"ה ואין מקבלין אותן עד שיפרשו מהפחיתות הנ"ל ואם לא שימש ת"ח צריך שילך וישמש ואם לאו אין מקבלין אותו. חזו"א שביעית סי' י' סק"ז ט' וכ"כ בדמאי סי' ה' סק"ה. לענין דמאי ומשמע מדבריו שה"ה לעני טומאה וטהרה.

⁵⁹ וצ"ע אי מהני לאחר החורבן שלושה ת"ח שלא קיבלו

⁶⁰ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק י הלכה ה

⁶¹ דרך אמונה מעשר פרק י כה

⁶² רמב"ם שם הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

תלמידי חכמים⁶³ הרי הן בחזקת טהרה, נאמנין ואינן צריכין לקבל דברי חבירות אבל משחרב בית המקדש נהגו כהנים סלסול בעצמן שלא יהו מוסרין טהרות אפילו לתלמידי חכמים עד שיקבל עליו דברי חבירות.

יז. חבר שמת אשתו ובניו ובני ביתו הרי הן בחזקתן עד שיחשדו

עוד התבאר בע"ז שם שחבר שמת⁶⁴ אשתו ובניו ובני ביתו בחזקת חברים עד שיחשדו.

יח. חצר שמוכרין בה תכלת הרי היא בחזקתה עד שתתפסל

עוד התבאר שם שחצר⁶⁵ שמוכרין בה תכלת⁶⁶ והיו מוחזקין בכשרות, לוקחין ממנה סתם ואין צריך בדיקה והרי היא בחזקתה עד שתחשד.

יט. אשת עם הארץ שנשאת לחבר וכן בתו של עם הארץ שנשאת לחבר וכן עבדו של עם הארץ שנמכר לחבר כולן צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה אבל אשת חבר שנשאת לעם הארץ וכן בתו של חבר שנשאת לעם הארץ וכן עבדו

⁶³ רמב"ם שם הלכה ג

⁶⁴ רמב"ם שם הלכה ה

⁶⁵ רמב"ם הלכות ציצית פרק ב הלכה ו

⁶⁶ עיין בריטב"א כאן שפי' בשם הרמ"ה שמדבר בפונדק שמביאין מהעולם תכלת למכור שמעמידין בחזקתה דאלו בחצר דעלמא אם עדיין יושבין הראשונים עליה פשיטא ואם דרים אחרים אמאי בחזקתה וכי חצר גורמת עיין ש וגם זה צריך פירוש כיון דתכלת אינה ניקנת אלא מהמומחה למה נסמוך מה שמביאין מהעולם ואם הנודעים בכשרות יקשה כמו כן בפשיטא ואם אחרים הם למה נסמוך עליהם וי"ל עם מ"ש בתוספות מנחות מ"ב ע"ב בד"ה ואין נקחין אלא מן המומחה שיש ריעותא שמא הוא צבעם ואינו בקי. אבל אם נמצאו בשוק רוב המצויין אצל תכלת מומחין ולכך מכשירין המוצא חוטי תכלת במסכת עירובין צ"ו וכה"ג בשחיטה חולין י"ב עכ"ל וכמו כן בזה שאינו בריעותא הוי כמוצא תכלת ובחזקתה עד שתלד ריעותא וזה עד שתחשד וכו'. דברי ירמיהו שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLI17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בכורות

של חבר שנמכר לעם הארץ אין צריכין לקבל דברי חבירות בתחלה

עוד התבאר שם שבת עם הארץ⁶⁷ או אשתו שנתארמלה או שנתגרשה, שניסת לחבר, ועבדו שנמכר לחבר צריכין לקבל עליהם חבירות בתחלה בין למעשר בין לתרומה כנזכר ואם לאו אין נאמנין⁶⁸.

ובת חבר או אשתו שניסת לע"ה, ועבדו שנמכר לע"ה הרי הן בחזקתן עד שיחשדו⁶⁹. שהם עושים כפי הרגילם עד עתה, ולגבי מעשר דאמרי' מסתמא מעשרין כל פעם וכ"ש חבר שמת דבניו ואשתו ועבדו בחזקתן עד שיחשדו.

⁶⁷ רמב"ם הלכות מטמאי משכב ומושב פרק י הלכה ו והלכות מעשר פרק י הלכה ג
⁶⁸ ולא דמי למש"כ רבנו בה"ב דבניו ובני ביתו ועבדיו ואשתו של חבר א"צ קבלה דשאני התם שהיו ברשותו בשעת קבלה ומהני קבלתו גם להן אבל כאן שלא היו אצלו בשעת קבלתו צריכין לקבל דסירכיהו נקמי
⁶⁹ משמע דאפי' בעודן אצל ע"ה נאמנין וקשה הא קי"ל בה"א דהמתארח אצל ע"ה אינו נאמן ואין לך מתארח אצל ע"ה גדול מזה [ולפ"ד הגר"א לעיל ה"א שאם נזהר לעשר בכל פעם מותר לו להתארח אצל ע"ה א"ש] ורש"י פי' דדוקא אם חזרו אח"כ לחבר נאמנין ואין מפסדין חבורתן מה שהיו באמצע אצל ע"ה אבל בעודן אצל ע"ה אינן נאמנין ואף על גב דהמתארח אצל ע"ה אבד נאמנותו וצריך קבלה חדשה שאני הכא דבעל כרחם היו שם וצ"ע. דרך אמונה שם כו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובמל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

